

Este cazul să semnalăm că în perioada 1948—1960 au apărut în ziarele și revistele bulgare șapte articole referitoare la poezia lui Eminescu, în afară de prezentarea operei sale în articole ce priveau întreaga epocă în care a trăit poetul. Cel mai frumos omagiu adus marelui nostru poet este însă culegerea: Михаил Еминеску, *Избрани стихове*, publicată la Sofia în 1963 în colecția «Clasicii literaturii universale», de Editura Narodna Kultura, într-un tiraj de 5000 exemplare. Au intrat aici 24 de poezii, între care *Luceafărul* (traducerea lui D. Panteleev, revăzută), *Călin* (tradus de St. Bakărgiev), *Scrisoarea I*, *Scrisoarea III*, *Înger și demon*, *Sonete*, *Crăiasa din povești*, *Singurătate*, *Revedere*, *Pe lângă plopii fără soț*, *Și dacă...*, *Sara pe deal*, *Dintre sute de catarge*, *Viața ș.a.* În afară de cei citați, traducătorii sint: I. Stratiev, M. Grubeșlieva, D. Simidov, D. Vasiliev, Hr. Radevski, Ivan Radoev, Radoi Ralin și N. Indjov. Prefața este semnată de M. Beniuc. *Aceasta este cea mai completă culegere din poeziile lui Mihai Eminescu care a apărut în țara vecină.*

Din cele de mai sus se vede clar că, mai ales după 1944, traducerele din poezia românească și în special din poezia lui Eminescu au format una din preocupările de seamă ale poetilor bulgari. Totuși, chiar înainte de această dată, în comparație cu traducerele făcute în alte limbi, tălmăcirile în limba bulgară nu sînt puține. Este apoi interesant de știut că dacă Eminescu a fost tradus pînă acum în 25 de limbi, *traducerile făcute în limba bulgară se numără printre primele*. Cele dintîi traduceri s-au făcut în limbile germană (1881) și apoi în limba italiană (1887). Urmează traducerele franceze și ungurești, care încep în 1890, și se datoresc, în primul rînd, unor poeți de pe teritoriul țării noastre. Îndată după aceasta urmează tălmăcirile în limba bulgară. În sfîrșit, în puține limbi avem atîtea versiuni din *Luceafărul* ca în limba bulgară

Parcurgînd toate aceste tălmăcirii, lectorul român care cunoaște limba bulgară, sau cel bulgar, care l-a putut citi pe Eminescu în original, nu poate să nu constate că în decursul timpului s-au dat traduceri din ce în ce mai bune. Nu rămîne nici o îndoială asupra faptului că astăzi multe din poeziile lui Eminescu se bucură de traduceri reușite. Bineînțeles, trebuie să ținem seamă aci de limitele «traducerii» unei poezii. Nu spunem un lucru nou, ci repetăm doar un adevăr de care totuși unii se mai îndoiesc. Poezia, adică acel ansamblu de sentimente, imagini și idei, îmbrăcate în formă artistică și redată prin sonoritatea proprie unei anume limbi, prin ritmul melodic și prin armonia particulară dintre conținut și sunet, elemente specifice unui anumit poet, reprezintă o creație originală ce nu se poate traduce decît cu greu. De fapt, ea se scrie din nou, după ce traducătorul, care trebuie să fie în primul rînd poet și să cunoască bine limba originalului, a înțeles perfect intenția autorului și o poate reda în forme cît mai apropiate de aceea a lui. Necunoașterea limbii, versificarea unor «traduceri brute», nerespectarea formei, a prozodiei, a metrelor originale, fiecare din aceste elemente îndepărtează traducerea de original. Pe de altă parte, și neglijarea ideii artistice, sacrificată formei și uneori rimei facile, a făcut cîteodată ca poezia traducătorului să spună altceva decît originalul. Cu unele excepții, primele traduceri în limba bulgară din poezia lui Eminescu au fost mai puțin reușite prin faptul că traducătorii — Karaïordanov, Markov ș.a., deși cunoșteau bine limba română, nu erau ei înșiși poeți în adevăratul înțeles al cuvîntului. Este interesant de observat apoi că unii traducători din vremea noastră, deși n-au cunoscut deloc sau cunosc prea puțin limba română, au reușit să dea traduceri bune.